

Til
Helse- og omsorgs departementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Dato: 16.12.2014

AKUTTUTVALGETS DELRAPPORT – HØRINGSUTTALELSE FRA NORSK LEGEVAKTFORUM

Det vises til høringsbrev datert 4.11.2014 vedrørende Akuttutvalgets delrapport.

Kort sammendrag

Norsk legevaktforum (NLF) hilser Akuttutvalgets delrapport velkommen og stiller seg bak hovedtrekkene i rapportens tiltak for å styrke kvaliteten innenfor Norsk legevaktmedisin.

Spesielt viktig i denne sammenheng er forslaget om at det innføres nasjonale krav som har som siktemål å gi en retning for framtidig styrking og dimensjonering av legevakttjenesten.

NLF støtter Akuttutvalgets inntrykk av at legevakt er i ferd med å bli en marginalisert tjeneste i den akuttmedisinske kjede og stiller seg bak forslaget om at det innføres nasjonale krav som har som siktemål å gi en retning for framtidig styrking og dimensjonering av legevakttjenesten, samt at disse kravene bør fastsettes i forskrift eller i nærmere retningslinjer eller veiledere fra Helsedirektoratet.

NLF støtter videre rapportens fokus på ledelse og samordning innenfor den akuttmedisinske tjeneste for dermed å øke effektiviteten av denne tjenesten, og å sikre innbyggerne en trygg akuttmedisinsk tjeneste.

Innledning

Akuttutvalgets delrapport gir en god beskrivelse av de akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus. Vi støtter utvalget i at det er viktig med en nasjonal strategi for å sikre en felles planlegging mellom kommuner og helseforetak.

Situasjonen i norske legevakter har vært preget av store ulikheter i tjenestetilbudet, primært som en følge av en svært mangelfull forskrift, med den konsekvens at det har vært opp til den enkelte kommune å organisere legevakttilbudet innenfor forsvarlighetsbegrepet. Noen kommuner har vist vilje og evne til å prioritere tjenesten, med godt utbygde legevakter av høy kvalitet, mens andre derimot har driftet helt marginalt både hva gjelder personell, kompetanse og utstyr.

Statens helsetilsyn har flere ganger uttalt seg om uholdbare forhold i norske legevakter, og Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin konkluderte i sin rapport nr 1 2009, "Er hjelpa nærmast?", med at legevakta var "ein naudetat i bakevja". Mye av det som fremkom i denne rapporten stadfestes på ny i Nklm sin rapport av august 2014.

Norsk legevaktforum hilser derfor det regjeringsoppnevnte Akuttutvalgets delrapport velkommen. Etter å ha engasjert oss i prosessen på flere nivå, både politisk og gjennom media, gjennom flere år, er det med glede vi nå ser at legevakttjenesten i Norge løftes frem slik at den pågående marginalisering av tjenesten kan opphøre.

Kommentarer til delrapporten

Ledelse og samordning

Norsk legevaktforum støtter tiltak som styrker ledelse og samordning i den akuttmedisinske kjede. Det bør vurderes felles ledelse av kommunale akuttfunksjoner for bedre å kunne samordne og disponere aktuelle ressurser i kommunehelsetjenesten.

Samordning av ressurser er i dag et stort problem, og det øves for lite mellom og innenfor nivåene. Oppnevning av Samhandlingsutvalg og stillinger som får ansvar for samhandling må utvikles videre fra dagens status i henhold til inngåtte samhandlingsavtaler mellom kommuner og helseforetak.

Norsk legevaktforum støtter kravet om innskjerping av samhandling og samarbeid mellom de akuttmedisinske tjenestene, slik at personellet som utfører tjenestene får nødvendig opplæring og trening i å utføre egne arbeidsoppgaver og trening i samhandling. Dette var også et punkt i den gamle forskriften, uten at dette ble prioritert høyt nok av kommuner og helseforetak.

Kvalitet, pasientsikkerhet og forskning

Vi støtter utviklingen av å etablere et kodeverk for den akuttmedisinske kjeden utenfor sykehus som på sikt gjør det mulig å trekke ut data til styring, kvalitetsforbedring og forskning og at det er et behov for en nasjonal elektronisk pasientjournal i alle ledd av den akuttmedisinske kjeden. Vi støtter utvalget i at dette vil være det viktigste tiltaket for å sikre tilgang til valide og reliable data fra den akuttmedisinske kjeden. Det må legges til rette for elektronisk meldingsutveksling i hele den akuttmedisinske kjeden.

Forankring

Norsk legevaktforum er svært tilfreds med at det fortsatt skal være kommunenes ansvar å sørge for en legevaktordning som sikrer befolkningens behov for øyeblikkelig hjelp hele døgnet.

Akuttutvalgets presisering av at en fullkommen akuttmedisinsk tjeneste er en funksjon av en samordning av de kommunale øyeblikkelig hjelp tjenester samt økt øvelse og samhandling med helseforetakets prehospitaltjenester.

Avlønning av leger

Forslaget om overgang fra stykkprisfinansiert avlønning over Normaltariffen til fast lønn må konsekvensutredes.

Fast lønn må forutsette at legevakttjenesten bakes inn i fastlegens arbeidstid på samme måte som sykehuslegens vakter er en del av vedkommendes turnus og arbeidstid. Det er ikke holdbart at fastlegene pålegges legevakter ut over normalarbeidstid som i dag, og NLF støtter derfor Akuttutvalgets uttalelse om fast lønn;

Utvalget foreslår at legevaktarbeid ikke lenger skal være uregulert arbeidstid, men skal innarbeides i en forutsigbar vakt- og tjenesteplan med oversikt over samlet arbeidstid. Kommunene må i større grad legge til rette for at legevaktarbeid planlegges og inngår i regulert arbeidstid, slik at den enkelte lege får større forutsigbarhet for omfanget av sin arbeidstid, og dermed mer normalisert arbeidstid. Tiltaket anses viktig for å stimulere til rekruttering både til fastlegeordningen og legevakt.

Dette vil imidlertid føre til behov for et stort antall nye fastlegehjemler som det vil ta mange år å etablere. Forslaget må derfor konsekvensutredes.

Utvalget bør videre drøfte om det er riktig at "fastlegen i legevakt" skal ha fast lønn mens "fastlegen på sitt kontor" skal avlønnes via Normaltariffen som selvstendig næringsdrivende da en ikke umiddelbart kan se begrunnelsen for dette.

Det er ikke uten videre sikkert at fast lønn stimulerer til flere legevaktsleger da dagens avlønning ved stykkpris over Normaltariffen er et incitament til legevaktarbeid.

Krav til økt omfang av sykebesøk og utrykninger fra legevakt

NLF støtter krav til økt omfang av sykebesøk og utrykninger fra legevakt. Dette må forutsette at det stilles til disposisjon relevant utrykningskjøretøy bemannet med to personer, lege og annet helsepersonell. NLF mener følgende uttalelse fra Akuttutvalget er en forutsetning:

Utvalget mener det bør være et bærende prinsipp at lege i vakt aldri opptrer alene, verken på kontoret eller under utrykning/sykebesøk.

Kjøretøyet må videre ha nødvendig akuttmedisinsk utstyr samt utstyr til å håndtere allmennt medisinske legevaktoppgaver.

Dagens trend i norske legevakter ved at sykebesøk og utrykninger nedprioriteres må opphøre ved at det tilrettelegges for forsvarlige sykebesøksordninger. Videre er dette viktig for at legevakt / legevaktlegen kan ivareta sitt fag – og beredskapsansvar ute i kommunehelsetjenesten, samt være tilgjengelig ved varsel om rød respons og øvrige utalarmeringer.

I mange distrikter brukes i dag ambulanse som erstatning for sykebesøk ved at pasienter som ikke trenger medisinsk overvåkning under transport hentes inn til legevakt. Dette er misbruk av ambulanseressurser og uheldig for ambulanseberedskapen.

Bemanning og kompetanse

NLF støtter fullt opp om kravet til større bemanning og bredere faglig støtte gjennom bakvaktordninger og er enig med utvalget i at dette er viktig for framtidig rekruttering både til fastlegetjenesten og til legevakt.

NLF ønsker ikke bruk av annet helsepersonell i legevakt enn leger og sykepleiere.

Kompetansekrav til lege i legevakt bifalles slik de er foreslått i forslag til ny Akuttmedisinforskrift, bortsett fra at vi er i mot at sykehusspesialister, uavhengig av spesialitet, skal ha godkjent kompetanse til å arbeide som legevaktslege.

Krav til utstyr

NLF kan ikke se at utvalget konkret har drøftet krav til medisinsk utstyr i legevakt, men forutsetter at dette blir en del av innholdet i "Nasjonale krav til legevaktjenesten".

Avslutning

Norsk legevaktforum vil takke Akuttutvalget for en bred og grundig rapport, som vi håper vil bli tatt med i Helse – og omsorgsdepartementets videre arbeid for å styrke kvaliteten på legevakttjenesten i Norge.

Drammen 16.12.2014

Per Magne Mikaelson
Leder
Norsk legevaktform